

Sabine Zett

Met illustraties van Ute Krause

Uitgeverij Holland - Haarlem

Illustraties: Ute Krause

Ontwerp omslag: Christian Keller

Typografie omslag: Ingrid Joustra

Oorpronkelijke titel: *Hugo's Masterplan*

Voor het eerst verschenen in 2011 bij Loewe Verlag, Bindlach, Duitsland

Copyright © 2011 Sabine Zett

Vertaling: Marieke Hoogland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Nederlandse uitgave © Uitgeverij Holland - Haarlem, 2013, 2015

ISBN e-boek 9789025113308

ISBN paperback 9789025113216

NUR 283

INHOUD

Knock-out	7
Een geheim ontsluit	19
Agenten onder elkaar	37
Grammatica gruwel	52
Vijf sukkelige sukkel	66
Een perfect plan	78
Bekentenis met gevolgen	92
De Hugo Treiter Club	104
Virus gezocht	116
Gif tegen bijles	126
Nieuwe tv-sterren	137
Lijken en actie	152

*Voor Vinc en Meli die me dagelijks nieuwe uitdrukkingen,
grappen en ideeën leveren!*

KNOCK-OUT

‘De konink is het hoofd van de staat.’

Huh? Ben ik in slaap gevallen ofzo?

Ik wrijf mijn ogen uit, maar als ik voor een tweede keer naar het bord kijk, staat het er nog net zo.

Ik wist het wel. Genialiteit is doodvermoeiend voor je brein. Door al mijn geniale invallen heb ik teveel van mezelf gevergd en een of andere enge oogziekte opgelopen waardoor letters verdraaid worden.

Ik moet meteen naar het ziekenhuis, voor het nog erger wordt.

Helemaal geen slecht idee want we hebben het volgende uur een wiskundetoets.

Ik zit me net af te vragen of ik eerst mijn ouders moet bellen of meteen maar een ziekenwagen moet laten aanrukken, als ik merk dat iedereen om mij heen zit te grinniken.

‘Die man kan geen eens normaal Nederlands schrijven, moeten we daar dan geschiedenis van leren? Daar zouden ze nou eens een item over moeten maken op tv,’ mompelt

Nick de Nijs, mijn beste vriend, die vlak achter mij zit. Jammer genoeg zit hij niet naast me. We werden op dag twee van dit schooljaar onmiddellijk uit elkaar gehaald omdat we teveel aan het leuteren waren. Vond mevrouw Simons-Walberg, onze mentor. En die heeft meestal het laatste woord.

Nu zit ik naast Cathelijne, een echte betweter. Nick is naast Anne-Fleur beland, de uitsloofster van de klas. Geen idee wat erger is. Al zouden we willen, met allebei valt geen zinnig woord te wisselen. Maar dat willen we natuurlijk ook niet want deze twee doen hun uiterste best om modelleerlingen te zijn. Weten alles, kunnen alles, doen alles. Ook hun huiswerk. Echt populair word je dan natuurlijk nooit.

‘Stil nu toch eens. Meneer Torres komt uit Chili, natuurlijk spreekt die man geen perfect Nederlands. Maar zijn verhalen zijn zo levendig en spannend, die maken alles goed,’ fluistert Cathelijne en ze steekt haar vinger op. ‘Meneer Torres, neemt u me niet kwalijk, maar u hebt een piepklein schrijffoutje gemaakt,’ zegt ze vleierend.

Oké, het goede nieuws is: ik heb geen enge oogziekte. Het slechte nieuws is: ik kan het wel vergeten dat ik met loeiende sirene afgevoerd word. Aan die wiskundetoets ontkom ik dus echt niet.

Sodeknetter.

Maar als Torres, die invalt omdat onze geschiedenislera-

res met ziekteverlof is, de rest van het jaar zo beroerd blijft schrijven, kan het nog interessant worden. Ik ben benieuwd wanneer de eerste ouders gaan klagen.

Ik hoor het ze al zeggen: 'Meneer de rector, dit kan toch niet? Mijn kind heeft recht op Algemeen Beschaafd Nederlands en een correcte schrijfwijze! Ook bij geschiedenis!'

Ik moet niet te snel oordelen, misschien heeft die man wel last van dyslexie. Dat schijnt ook iedereen tegenwoordig te hebben. Maar kunnen ze het dan wel maken dat zo iemand voor de klas staat?

'Ah, gracias. Zoals ik jullie al eerder heb verteld, spreek ik beter Nederlands dan dat ik het schrijf. Mijn Spaans is natuurlijk nog weer beter dan mijn Nederlands haha,' grijnst Torres en hij wenkt Cathelijne om naar voren te komen. 'Schrijf jij het even correct op?'

Mijn tafelbuurvrouw vindt zichzelf duidelijk erg belangrijk, want ze springt op en haast zich naar voren. Moet ze lekker doen. Ik heb wel andere zaken aan mijn hoofd.

Ten eerste: van wie kan ik zo meteen die wiskundetoets overschrijven? Als ik weer met een onvoldoende thuiskom moet ik voor mijn leven vrezen. Mijn moeder gaat absoluut flippen en zal onmiddellijk weer over bijles beginnen. Alsof ik dat nodig heb! Belachelijk! Oké, aan het begin van het jaar heb ik inderdaad een paar wiskundetoetsjes verknald. En Engels ook trouwens. Met aardrijks-

kunde ging het wel beter, maar mijn ouders waren helemaal niet tevreden over mijn zes min. En zelfs niet over de zes voor Franse woordjes. Maar dat telde eigenlijk niet, dat was een proeftoets. Voor de echte toets had ik gelukkig wel een zeven. Het was ook dom van mij om van tevoren al te vertellen over die toetsen. Ik kon me er dus echt niet uit kletsen toen mama vroeg hoe het was gegaan en bleef zeuren of ik al cijfers had. Die kreeg ze uitgerekend tijdens de tafeltjesavond op school te horen. Toen brak de pleuris uit. Het kostte me dik een uur om dat idee van bijles weer uit haar hoofd te praten.

Al met al leek het me heel verstandig haar dus niets te vertellen over de wiskundetoets die ik vandaag heb. Nooit slapende honden wakker maken, zegt mijn opa altijd.

Ten tweede: waar kan ik mijn filmcamera onopvallend opstellen om deze geschiedenislessen te filmen? Want het is wel duidelijk dat die Torres zwaar ongeschikt is om les te geven. Het is een schande!

Nicks ideetje van de televisie is helemaal niet slecht. Het schijnt dat de commerciële zenders vet betalen voor sappige items. Dat beweert Nick tenminste, hij zal het wel weten. Niet dat hij ooit een verhaal heeft verkocht, maar hij heeft een oom die bij een commerciële omroep werkt. RTL dacht ik, of SBS, geen idee, moet ik even navragen. Hoe dan ook, Nick is ervan overtuigd dat ze bij dat soort programma's altijd op zoek zijn naar een schandaal want

dat levert lekkere kijkcijfers op. Misstanden op een school, dat moet toch ook wel een rel veroorzaken.

Ik draai me zo onopvallend mogelijk om naar Nick. 'Jour fixe om zeven uur. Thema: Torres op tv.'

'Sjoer fiks watte?' Nick snapt weer eens iets niet. Die gast heeft bij Frans natuurlijk niet opgelet, anders had hij wel begrepen wat ik bedoelde.

Hoewel, dat 'Jour fixe' heb ik eigenlijk ook nog nooit gehoord bij Frans. Ik heb het van mijn vader, die gebruikt altijd dit soort vergadertaal. Hiermee bedoelt hij de meetings die hij elke week op een vaste dag heeft. Echt iets voor een man van de wereld, wat ik natuurlijk ook ben.

'Een bespreking dus, sukkeltje. Thema: geld verdienen.' 'Ah, dat snap ik wel.' Nick kijkt acuut vrolijk. Geld is een magisch woord. We hebben altijd geldgebrek en zijn dus voortdurend op zoek naar iets wat klinkende munten oplevert.

Afgelopen maand hebben we folders van een supermarkt rondgebracht. Maar daar zijn we na twee weken mee opgehouden. Ook al zo'n verdacht zaakje. De baas van de winkel vond dat we ook op zondag moesten werken en dat we in elke brievenbus bij elk huis een folder moesten be-

**SJOER FIKS
WATTE?**

zorgen. Zodat de mensen meteen op maandagmorgen naar de winkel kunnen rennen.

Maar het was niks voor ons. We kregen geeneens een zondagtoeslag en omdat het ook nog eens goot van de regen, hadden we zelf de route maar een tikje ingekort. Nick kwam met het geweldige idee om de folders gewoon op te hangen aan de straatlantarens. ‘Dan kan iedereen die langsloopt er naar kijken.’

Geniaal dus.

Dat had ik zelf ook zo kunnen verzinnen.

Toen we eindelijk alle lantarenpalen hadden volgehangen en de resterende folders in een papierbak gegooid – ja, deze jongens denken aan het milieu – bleek een klant al een klacht te hebben ingediend bij de winkel.

De ouwe klikspaan.

De winkeleigenaar vond ons plan niet bijster geniaal en wilde ons op staande voet ontslaan.

Maar dat hebben we niet zomaar laten gebeuren.

‘Meneer, de arbeidsvoorwaarden binnen uw bedrijf zijn onmenselijk en niet sociaal,’ heb ik gezegd. ‘Ik moet de Advocado hiervan op de hoogte brengen.’

‘Advocado? Denk je nu echt dat ik daar bang van word? Jij kunt echt geen advocaat betalen, mannetje!’ zei de man met een spottend lachje.

‘Wacht maar af!’ En met die woorden verlieten we met opgeheven hoofd de winkel. Toen schoot me ook ineens het

juiste woord weer te binnen. Abvacabo, had ik willen zeggen. Dat is de naam van een grote vakbond.

Stom.

Nou ja, niks meer aan te doen.

Intussen waren we eigenlijk wel happy dat het met dat baantje niks geworden was, want we hadden ook nog eens gesjoemeld bij het invullen van het sollicitatieformulier. Je mag pas werken vanaf je dertiende en we hadden dus een paar maanden erbij gesmokkeld. Dat was bij nader inzien niet slim. Want de eigenaar van de supermarkt is de vader van Linde, die bij ons in de klas zit. Hij had dus makkelijk onze echte leeftijd kunnen achterhalen. Hoe dan ook, Linde vond het de volgende dag nodig om ons te vertellen dat haar vader heus een heel goede werkgever is en erg geliefd bij het personeel. Maar ja, als dochter is ze natuurlijk partijdig.

De les kabbelt verder, ik heb alle tijd om rustig na te denken maar ik kom er niet helemaal uit. Dat van die verborgen camera moet ik even uitstellen, de wiskundetoets heeft nu voorrang. Ik overweeg om Cathelijne in de pauze lief aan te kijken en haar gewoon te vragen of ik het mag overschrijven. Dan moet ze haar blaadje zo neerleggen dat

ik het zo'n beetje kan zien. Maar ik heb ook zo mijn trots. Ik moet het misschien maar onopvallend doen. Want anders moet ik ook nog dagenlang aanhoren hoe aardig het wel niet van haar was enzo.

Torres bazelt maar door, iets over steentijd en Egypte, maar hij praat zo krom dat er steeds een golf van gelach door de klas gaat. Dat irriteert hem duidelijk en hij schrijft niets meer op het bord. Dat durft hij kennelijk niet meer aan.

Gevalletje van pech. Ik zit er niet mee. Met leraren heb ik geen medelijden, want als het erom spant trekken zij aan het langste eind.

Na de pauze, waarin ik flink chocolade heb gegeten om mijn zenuwen te kalmeren, wacht mevrouw De Lange vol ongeduld. 'Houd op met dat getreuzel, boeken en schriften op tafel en je geodriehoek.'

Geodriehoek.

Sodeknetter.

Ik wist wel dat ik iets vergeten was. Maar ik kon me niet meer herinneren wat. Mijn geodriehoek.

'Nick? Geo?' Ik kijk mijn vriend hulpzoekend aan. Maar hij kijkt al net zo verbijsterd als ik en schudt zijn hoofd. Ik ben in elk geval niet de enige. Dat is hoopvol, want als er nog meer zijn die geen geodriehoek bij zich hebben, zou het zomaar kunnen betekenen dat mevrouw De Lange vergeten is te zeggen dat we dat ding mee moesten

nemen. Mijn blik glijdt over de andere leerlingen. Maar iedereen lijkt zijn spullen op orde te hebben. Wat een ellende. Stelletjes uitslovers.

‘Heeft iemand zijn geodriehoek vergeten?’ hoor ik De Lange vragen.

Oh nee. Dat wordt een aantekening in mijn dossier. Dat is wel het laatste wat ik kan gebruiken. Ik wend mijn blik af en kijk strak naar mijn tafel. Nick lijkt zijn hand opgestoken te hebben, want mevrouw De Lange zegt: ‘Nick de Nijs. Aha. Nog iemand? Laatste kans!’

Ze klinkt heel vriendelijk, maar daar trap ik natuurlijk niet in. Dat Nick zo goedgevolg is moet hij zelf weten. Waarom meldt hij zich vrijwillig? Snapt hij niet dat hij dan meteen een aantekening krijgt? Bij drie keer krijgen je ouders een brief thuisgestuurd met het verzoek te komen praten. En ik zit al op twee. Dus ik zeg niets. Ik moet het maar zonder geodriehoek zien te fiksen.

De Lange opent de la van haar bureau en haalt een geodriehoek tevoorschijn. ‘Kijk eens, Nick. Volgende keer niet meer vergeten, anders moet ik een aantekening maken in je leerlingendossier. Is dat duidelijk?’

HALLO? WAT IS DIT? Hij krijgt geneens een aantekening! Dat is oneerlijk! Als ik dat geweten had, had ik mijn hand natuurlijk ook wel opgestoken. Dat bedoel ik

nou, leraren zijn totaal onberekenbaar. Daar kun je nooit op vertrouwen.

Mevrouw De Lange deelt de toetsen uit. Het zijn twee blaadjes en ik zie meteen dat ik dit nooit in mijn eentje ga redden. Ik schuif mijn stoel zo onopvallend mogelijk een beetje dichters naar Cathelijne zodat ik zoveel mogelijk kan zien. Ze is al ijverig aan het schrijven. Staat daar nu een 3 of een 8?

Wat een priegelig handschrift! Waar heeft zij leren schrijven?! Ik verrek bijna mijn nek, maar ik merk nog net op tijd dat mevrouw De Lange in onze richting kijkt. Oef. Dat was op het nippertje.

Ik kan lang niet alles lezen, dus moet ik er maar op gokken dat wat ik wel gezien heb, in elk geval goed is.

Bij de opgaven waarbij ik de geodriehoek nodig heb, kan

ik dus helaas de juiste hoeken niet uitrekenen. Dat wordt sowieso een gokje.

Al met al moet er voor mij toch minstens wel een zesje in zitten. Cathelijnes handschrift is gelukkig al iets beter te ontcijferen. Aan het einde van het uur ben ik zowaar tevreden.

‘Jullie hebben nog vijf minuten om alles na te kijken,’ kondigt De Lange aan.

Nou, dat moeten de anderen vooral doen, voor mij is het zo wel genoeg geweest. Ik haal opgelucht adem. Cathelijne is keigoed in wiskunde en haar antwoorden zijn gegarandeerd oké. Voor zover ik het kon ontcijferen.

‘Hugo? Moet jij niet nog even de puntjes op de i zetten?’ vraagt mevrouw De Lange.

Ik schud mijn hoofd en kijk haar triomfantelijk aan. ‘Niet nodig. Ik heb het zo goed voorbereid dat ik zeker weet dat ik dit keer bijna alles goed heb,’ zeg ik losjes.

Oké. Dat was een beetje over de top. Ik heb gisteravond wel in het boek gekeken en door mijn aantekeningen gebladerd. Maar dat was het dan ook wel zo’n beetje. Ik ben niet zo dol op wiskunde en ook niet op huiswerk. Het is allemaal van die droge kost. Niet echt mijn ding om te eindigen als wiskundeleraar. Gruwelijk.

Mevrouw De Lange knikt mij toe. ‘Mooi zo, Hugo. Dat vind ik fijn om te horen.’ Ze loopt langs de rijen om de toetsen te verzamelen. Ik gluur nog een keer naar Cathe-

lijnes toets en zie dat ze haar naam is vergeten op te schrijven naast de hoofdletter A. 'Hé, je naam!' fluister ik.

'Oh, dank je wel!' Cathelijne lacht me dankbaar toe en schrijft snel haar naam op.

Nu ben ik helemaal tevreden. Dat was wel het minste wat ik voor haar kon doen. Trouwens, ben ik zelf mijn naam niet vergeten? O nee, ik zie het al. B: Hugo Kotsbos.

Ik leun ontspannen naar achter. De Lange nadert en ik wil haar mijn toets geven.

Momentje.

Hoezo B?

Stond er bij Cathelijne niet een A?

Ik krijg het binnen een seconde warm en koud tegelijk.

Even zie ik sterretjes. Mijn knieën worden acuut slap. Ik doe mijn mond open en vergeet hem

weer te sluiten. Mijn handen beginnen te trillen.

Dit moet een nachtmerrie zijn. Maar het besef dat het geen droom is en dat er inderdaad twee versies van de toets zijn, treft me als een mokerslag in het gezicht.

Boem. Ik ben knock-out.

EEN GEHEIM ONTSLUIERD

Hoe ik thuisgekomen ben, kan ik niet navertellen. Zo zwaar zat de schrik nog in mijn benen. En ik weet geen enkele oplossing. Hoe ik het ook wend of keer, deze wiskundetoeets heb ik zwaar verknald.

Kennelijk zie ik er nogal bleekjes uit, want zelfs mijn vader ziet dat er iets aan de hand is. Dat wil wel wat zeggen. Hij is wel vaak thuis, maar daar is dan ook alles mee gezegd, want met zijn gedachten is hij er nooit helemaal bij. Mama zegt dat hij het belangrijk vindt om met het gezin te eten en de dag door te nemen. Maar volgens mij heeft dat meer te maken met honger. Want de dag doornemen, dat doen Anna en mijn moeder. Vrouwen praten graag en daar moet je mee leren leven. Het gaat helemaal nergens over, kunnen ze ook niets aan doen want het zit kennelijk in hun genen ofzo. Ik schakel vanzelf over op een soort automatische piloot en concentreer me op mijn bord.

Papa doet echter net of hij luistert, maar hij knikt steeds op de verkeerde momenten. Hij laat zijn blik stiekem over de stapel kranten glijden die op een bijzettafel ligt te wachten op de 'espresso-lees-pauze', die hij altijd inlast na het eten.

Maar nu kijkt hij mij ineens onderzoekend aan. ‘Hugo, ben je niet lekker? Je ziet zo wit, man.’

‘Klopt,’ mengt mama zich nu ook in het gesprek.

Ik zie meteen dat alle antennes op scherp staan. ‘Wat is er met je? Ruzie op school? Of heb je de uitslag van een toets gekregen?’

Daar begint het gedonder al.

Nu telt er maar één ding: haar zo snel mogelijk onderbreken, voor ze zelf de antwoorden gaat invullen op haar eigen vragen. Want als mama eenmaal iets in de gaten heeft, bijt ze zich erin vast als een pitbull. Dan moet ze de waarheid en niets dan de waarheid weten. Maar als ik over mijn domme actie van vandaag vertel, heb ik de rest van het jaar huisarrest. Op zijn minst!

‘Welnee, tuurlijk heb ik geen ruzie. Maar eh... geschiedenis was zo eh... grappig! Die leraar... hij is nieuw, hij komt uit Chili...’ stamel ik. Iets beters schiet me niet te binnen.

‘Heb jij les van meneer Torres?’ vraagt papa.

‘Wie is dat?’ wil mama weten.

‘Waar ken jij die nou van?’ zeggen Anna en ik tegelijk.

‘Ik zit in het schoolbestuur, daar hoor je wel eens wat,’ zegt papa. ‘Daarvoor zijn we er toch?’

‘Aha,’ zegt Anna, die helemaal niet in de gaten lijkt te hebben dat we hier een mol aan tafel hebben zitten.

Papa is belastingadviseur, maar bemoeit zich in zijn vrije tijd graag met de gemeentepolitiek. Sinds hij onlangs ge-

kozen is in de gemeenteraad, schijnt hij in heel interessante kringen te verkeren.

En nu dus ook in het schoolbestuur!

Dé absolute informatiebron. Ineens bekijk ik mijn vader met heel andere ogen.

‘Wat weet jij over onze leraren?’ vraag ik nieuwsgierig.

‘Wie heeft er iets te verbergen? Wie is er drie keer gezakt voor zijn lerarendiploma? Met welk eindcijfer heeft Simons-Walberg haar studie afgesloten? Enne, hoe heet ie, Van Dongen, dat is toch een flikker?’

‘Hugo!’ roept mijn moeder boos. ‘Ten eerste heet dat “homoseksueel” en ten tweede doet het er totaal niet toe, of wel soms? Het privéleven van een leraar gaat jou niets aan. En hun cijfers net zo min.’

‘Oké dan. Maar of ze een beetje kunnen lesgeven wél,’ protesteer ik. ‘Als Simons-Walberg haar examen drie keer heeft moeten overdoen, dan is ze toch geen goede lerares? Hooguit een “middelmatige” lerares. Of misschien wel gewoon een slechte.’

Onze mentor, mevrouw Simons-Walberg geeft biologie en aardrijkskunde. Maar ik heb niet de indruk dat ze er nou zoveel vanaf weet. Ze laat ons steeds spreekbeurten houden, vast en zeker om er zelf ook nog iets van op te steken. Ik moet toegeven dat dat wel een slimme methode is. Zij kan lekker zitten en wij doen het werk.

‘Voor deze keer ben ik het met Hugo de Zeurpiet eens,’ be-

moeit Anna zich er nu ook mee. ‘Alle leerlingen hebben recht op goed onderwijs. Sommige types die op onze school rondlopen, kunnen onmogelijk hoog opgeleid zijn. Je zou ze eens moeten horen, mam. En wat is er nu met die Torres aan de hand? Ik heb gehoord dat hij amper Nederlands spreekt.’

‘Dat kan hij ook niet. Schrijven al helemaal niet, maar spreken... nou ja. Voor de liefhebber van woordraadsels en kromme zinnen is het een uitdaging, zal ik maar zeggen,’ voeg ik eraan toe.

Papa fronst. ‘Is het echt zo erg? Hij heeft wel een goede indruk gemaakt. Hij heeft nog geen officiële lesbevoegdheid, maar ik dacht dat hij wel goed zou functioneren.’

‘Maar wat is hij dan wel?’ Het komt niet vaak voor dat mama, Anna en ik zo in koor praten. Maar dit is zo’n moment.

‘Conciërge?’ roep ik.

‘Tuinman!’ zegt Anna. ‘Tandarts! Tegelzetter! Vertel het nou!’

Mama trekt haar wenkbrauwen op. ‘Frank?’

Papa legt uit dat Torres een zogenaamde zij-instromer is. De schoolleiding heeft hem aangenomen omdat er geen andere docent te vinden was.

‘Maar wat heeft hij dan hiervoor gedaan?’ Mama wil het naadje van de kous weten. ‘Kun je zo iemand wel loslaten op die leerlingen?’